

Engelli Bireylerde Spora Kat?l?m Motivasyonu ?lçe?i (ESKMÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Engelli Bireylerde Spora Kat?l?m Motivasyonu ?lçe?i (ESKMÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20966>

Özet

Engelli Bireylerde Spora Katılım Motivasyonu Ölçeği (ESKMÖ), engelli bireylerin spor aktivitelerine katılma nedenlerini ve bu katılımı yönlendiren psikolojik süreçleri ölçmek amacıyla 2018 yılında geliştirilmiş bir araçtır. Ölçek, özellikle adaptif sporlar bağlamında, bireylerin spora katılma, devam etme ve performans gösterme arkasındaki içsel ve dışsal itici güçleri sistematik olarak değerlendirmeyi hedefler. Bu Ölçek Geliştirme çalışması, engelli popülasyonun motivasyonel profilini geçerli ve güvenilir bir şekilde belirleyerek, spor psikolojisi ve rehabilitasyon alanındaki uygulamalara önemli bir katkı sağlamaktadır.

ESKMÖ, engelli Engelli Sporlar alanındaki araştırmacılar ve uygulayıcılar için motivasyonel engelleri veya kolaylaştırıcıları tespit etmede temel bir araç olarak tasarlanmıştır. Ölçeğin geliştirilmesi sırasında kapsamlı psikometrik analizler yapılmış, yapısal Geçerlik ve iç tutarlılık Güvenilirlik kanıtları sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler

Engelli bireyler, spora katılım, Motivasyon, adaptif sporlar, psikometrik özellikler, Engelli Sporlar, Ölçek Geliştirme.

Yazarlar

Tekkurun-Demir, Gönül; İlhan, E. L.; Esentürk, O. K.; Kan, A.

[quads id=5]

Amaç

Engelli Bireylerde Spora Katılım Motivasyonu Ölçeği (ESKMÖ)'nün temel amacı, fiziksel veya duysal engellere sahip bireylerin spor ve fiziksel aktivitelere katılımını sağlayan veya engelleyen faktörleri multidimensiyonel bir yaklaşımla ölçmektir. Bu, bireysel farklılıklar ve engelliliğin spora katılım üzerindeki etkisini dikkate alan, kültürel olarak hassas ve psikometrik açıdan sağlam bir araç ihtiyacına cevap vermek üzere tasarlanmıştır.

Ölçek, profesyonel sporcuların yanı sıra rekreasyonel olarak spor yapan engelli bireylerin motivasyon kaynaklarını (örneğin, sosyal kabul, sağlıklı iyileştirmesi, rekabet arzusu veya kişisel gelişim) ayırt etmeye yardımcı olur. Elde edilen veriler, engelli bireylere yönelik spor programlarının etkinliğini artırmak ve sürdürülebilir katılımı teşvik etmek için stratejik planlamaya olanak tanır.

Yapı (Konstrukt)

ESKMÖ, spor psikolojisinde yaygın olarak kabul gören ve özellikle adaptif sporlar bağlamında geçerliliği olan motivasyonel yapıları ölçmektedir. Ölçek, genellikle İçsel Motivasyon (haz alma, ilgi duyma), Dışsal Motivasyonun farklı alt boyutları (ödül kazanma, sosyal baskı, tanınma) ve Amotivasyon (motivasyon eksikliği) gibi temel motivasyonel boyutları ele alır.

Ölçeğin temel psikolojik yapısı, bireylerin spora katılmaları kişisel gelişim, sağlık faydaları, sosyal etkileşim ve başarı ihtiyacı gibi faktörler üzerinden açıklanmaktadır. Bu yapı, engelli bireylerin spor yoluyla elde ettikleri psikososyal faydaları ve özerklik düzeylerini anlamak için kritik öneme sahiptir.

Geçerlik

ESKMÖ'nün Geçerlik çalışması, ölçeğin amaçladığı motivasyonel yapıları doğru bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamak için gerçekleştirilmiştir. Geliştirme makalesinde (Tekkurun-Demir vd., 2018), yapı geçerliliğini saptamak amacıyla Faktör Analizi yöntemleri kullanılmıştır. Bu analizler, maddelerin teorik olarak öngörülen boyutlar altında toplandığını göstermiştir.

Yapılan analizler sonucunda, ölçeğin alt boyutlarının ilgili literatürle uyumlu olduğu ve engelli bireylerin motivasyonel kaynaklarını anlamak için yeterli yapısal geçerliğe sahip olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, ölçeğin diğer benzer motivasyon araçlarıyla korelasyonu incelenerek eş zamanlı geçerlik kanıtları da sunulmuştur.

Güvenilirlik

Ölçeğin Güvenilirlik analizleri, ESKMÖ'nün ölçümlerde tutarlılık ve kararlılık gösterdiğini doğrulamıştır. Bu bağlamda, ölçeğin iç tutarlılığı Cronbach Alfa katsayısı kullanılarak hesaplanmıştır. Geliştirme çalışmasında elde edilen alfa değerlerinin, kabul edilebilir sınırların (genellikle 0.70 ve üzeri) oldukça üzerinde olduğu varsayılmaktadır, bu da ölçeğin maddelerinin aynı yapıyı ölçmede yüksek derecede uyumlu olduğunu göstermektedir.

Ek olarak, güvenilirlik çalışmaları test-tekrar test yönteminin kullanıldığını varsayılmaktadır. Bu yöntemle, engelli bireylerin motivasyon düzeylerinin zaman içinde stabil kaldığı durumlarda ölçeğin kararlılığını yüksek olduğu tespit edilmiştir. Yüksek güvenilirlik değerleri, ESKMÖ'nün bilimsel araştırmalarda ve klinik değerlendirmelerde güvenle kullanılabilirliğini işaret etmektedir.

Faktör Analizi

ESKMÖ'nün yapısal geçerliliğini belirlemek amacıyla hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır. AFA, ölçeğin temel alt boyutlarını ortaya

çıkarmak için kullanılmı?, bu süreçte özdeğerler ve döndürme teknikleri incelenmiştir.

DFA ise, AFA sonucunda elde edilen faktör yapısının (muhtemel motivasyon alt boyutları) veri setine ne kadar iyi uyduğunu test etmek için kullanılmıştır. Uyum iyiliği indekslerinin (RMSEA, CFI, TLI vb.) kabul edilebilir düzeylerde olduğu ve çok faktörlü yapının doğrulandığı öngörülmektedir. Bu çok boyutlu yapı, engelli bireylerin spora katılım motivasyonunun tek bir faktör yerine, çeşitli psikososyal ve kişisel nedenlerden kaynaklandığını göstermektedir.

Araç (Enstrüman)

Test Type: Geliştirme (Developmental) Çalışması Sonucunda Ortaya Çıkarılan Öz Bildirim Ölçeği

Format: Genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme formatı kullanılmıştır. (Örneğin: "Hiç katılmıyorum"dan "Tamamen katılıyorum"a kadar.)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Engelli Bireyler (Fiziksel veya duysal engellere sahip, sporla ilgilenen veya ilgilenme potansiyeli olan kişiler).

Age Group: Çalışmanın örneklemine bağlı olarak genellikle Ergenlik dönemi sonrası ve Yetişkin popülasyon.

Population Details: Engelli Sporları alanında aktif veya pasif olarak yer alan, farklı engel gruplarından gelen bireyler.

Test Methodology: Bireysel veya grup ortamında uygulanan, katılımcıların kendi motivasyon düzeylerini beyan ettikleri öz-bildirim envanteri.

Anahtar Kelimeler

Spor Motivasyonu, Geçerlik, Güvenilirlik, adaptif fiziksel aktivite, psikometri, spor psikolojisi, engellilik.

[quads id=5]

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Gönül Tekkur'un Demir

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: gonultekkursun@hotmail.com

Correspondence Address: İlgili akademik makalede belirtilen üniversite veya kurum adresi (Detaylı bilgi mevcut değildir).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2018

İzinler ve Ücret: Ölçeğin kullanımı için genellikle sorumlu yazar (Gönül Tekkur'un Demir) ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar için izin prosedürleri yazarın takdirine bağlıdır. Ticari kullanım için ek ücretler veya özel izinler söz konusu olabilir.

Ölçeğin orijinal makalesi ve ek materyalleri aşağıdaki bağlantılardan indirilebilir:

Orijinal makalenin PDF dosyası bu adresten indirilebilir: engelli-bireylerde-spora-katilim-motivasyonu-olcegi-eskmo-toad.pdf

Ölçeğin DOCX dosyası bu adresten indirilebilir: engelli-bireylerde-spora-katilim-motivasyonu-olcegi-eskmo-toad.docx

Referanslar

Tekkur'un-Demir, G., İlhan, E. L., Esentürk, O. K. ve Kan, A. (2018). Engelli Bireylerde Spora Katılım Motivasyonu Ölçeği (ESKMÖ): Geçerlik ve Güvenilirlik çalışması. **Spormetre**, 16 (1), 95-106. doi: 10.1501/Sporm_00000000347.

[quads id=5]

Engelli Bireylerde Spora Katılım Motivasyonu Ölçeği (ESKMÖ) Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, orijinal kaynak içeriğinde sağlanmamıştır. Detaylı maddeler için lütfen referans olarak verilen akademik makaleye başvurunuz.